

ဝိပဿနာဉာဏ်(၁၀)ပါး

ဝိပဿနာ ရှုမှတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ဖော်ပြပါ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။
၎င်းတို့မှာ.....

- ၁။ သမ္မသနဉာဏ် = ခန္ဓာအစရှိသည်ကို တစ်ပေါင်းတည်းအားဖြင့် သုံးသပ်သည်၏ အစွမ်း အားဖြင့် ဖြစ်သော သမ္မသနဉာဏ်။
- ၂။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် = ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောကို အဖန်ဖန် တလဲလဲ ရှုသည်၏ အစွမ်း ဖြင့်ဖြစ်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်။
- ၃။ ဘင်္ဂဉာဏ် = ဖြစ်ခြင်းသဘောကို မရှုမှတ်၍ ပျက်ခြင်းသဘော၌ ဖြစ်သောဉာဏ်။
- ၄။ ဘယဉာဏ် = သင်္ခါရ တရားတို့ကို ဘေးအားဖြင့် ရှုသောဉာဏ်။
- ၅။ အာဒိနဝဉာဏ် = မြင်အပ်ပြီးသော ဘေးရှိသော သင်္ခါရ တရားတို့ကို အပြစ်အားဖြင့် ရှုသောဉာဏ်။
- ၆။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် = မြင်အပ်ပြီးသော ဘေးရှိသော သင်္ခါရ တရားတို့၌ ငြီးငွေ့ခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်သောဉာဏ်။
- ၇။ မုစ္စိတုကမျတာဉာဏ် = ငြီးငွေ့၍ သင်္ခါရ တရားတို့မှ လွတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏ အစွမ်း ဖြင့်ဖြစ်သောဉာဏ်။
- ၈။ ပဋိသင်္ခါဉာဏ် = လွတ်ခြင်းအကြောင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းငှာ တဖန် သင်္ခါရ တရားတို့ကို သိမ်း ဆည်းသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သောဉာဏ်။
- ၉။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် = သင်္ခါရ တရားတို့၌ ကြောက်ခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကိုကြဉ်၍ လျစ်လျူ ရှုသောဉာဏ်။
- ၁၀။ အနုလောမဉာဏ် = ရှေးဉာဏ်(၉)ပါးဖြင့် ကိစ္စပြီးခြင်း၊ အထက်၌ (၃၇)ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရား တို့နှင့် လျော်သောဉာဏ်။

တို့ဖြစ်သည်။ (သင်္ဂဟ၊ ၁၅၇)

၁။ သမ္မသနဉာဏ်
ခပ်သိမ်းသော ရုပ်၊ နာမ် တရားတို့ကို ခန္ဓာဖွဲ့သော် ခန္ဓာ ငါးပါးသာဖြစ်ပေသည်။ ရုပ်၊ နာမ် တရားတို့ကို ခန္ဓာဖွဲ့ကာ လက္ခဏာယာဉ်(၃)ပါး (အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ) တင်၍ အဖန်ဖန် ရှုမှတ်သုံးသပ်ဆင်ခြင်သော ဉာဏ်သည် သမ္မသနဉာဏ်မည်၏။ “သုံးသပ်”ဟုဆိုရာ၌ လက် ဖြင့်သုံးသပ်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ပဲ ရုပ်၊ နာမ် တရားတို့ကို စိတ်ဖြင့်သာ အာရုံပြုခြင်းကို “သုံးသပ်” ဟုဆိုရပေသည်။ ရုပ်၊ နာမ် တရားတို့ကို လက္ခဏာယာဉ်(၃)ပါးတင်၍ ဝိပဿနာရှုရာ၌

လောကုတ္တရာ တရားများကိုမရှုနိုင်၊ မိမိတွေ့ကြုံဆဲဖြစ်သော လောကီ ရုပ်၊နာမ် သင်္ခါရ တရားတို့ကိုသာရှုနိုင်ပေသည်။

၂။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်

ဖောက်ပြန် ပျက်စီးတတ် သောရုပ်တရား၊ အာရုံတို့ကို ခံစားမှု၊ မှတ်သားမှု၊ ပြုပြင်စီရင်မှု၊ ဟူသော နာမ် တရားတို့၏ တစ်ခဏချင်း ဖြစ်ပေါ်လာမှု၊ ကွယ်ပျောက်မှု၊ ဖြစ်ပျက်မှု တို့ကို အစုံအစုံ ရှုသောဉာဏ်သည် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မည်၏။ လိုရင်းအားဖြင့် ရုပ်၊ နာမ် တရား၊ ခန္ဓာငါးပါး တို့ ၏ ဖြစ်ပျက်မှုကို ထင်မြင်အောင် ဆင်ခြင်သောဉာဏ်ဖြစ်သည်။

၃။ ဘင်္ဂဉာဏ်

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြင့် ရုပ်၊ နာမ် တရား၊ ခန္ဓာငါးပါး တို့ ၏ အဖြစ်အပျက်ကို ထင်ရှားအောင်ရှုမှတ်ပြီးနောက် အဖြစ်အပျက် နှစ်မျိုးတို့တွင် အဖြစ် သည်မြင်လွယ်၏။ အပျက် ကားမြင်ခဲ၍ ပဓာန လဲကျပေသည်။ ထို့ကြောင့် အဖြစ် ကိုလွှတ်၍ အပျက် ကိုသာရှုသောဉာဏ်သည် ဘင်္ဂဉာဏ်မည်၏။

၄။ ဘယဉာဏ်

ဘင်္ဂဉာဏ် ဖြင့် ရုပ်၊ နာမ် တရား၊ ခန္ဓာငါးပါး တို့ ၏ အပျက်ကို မြင်ပြီး၍ ရုပ်၊ နာမ် ဓမ္မ သင်္ခါရ တို့သည် ရှေးကလည်းပျက်ခဲ့ပြီ၊ ယခုလဲ ပျက်ဆဲ၊ နောင်လဲပျက်လတံ့ဟု ပျက်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ရုပ်၊ နာမ် တရား၊ ခန္ဓာငါးပါး တို့အပေါ်၌ ကြောက်လန့်သောဉာဏ်သည် ဘယဉာဏ်မည်၏။

၅။ အာဒိနဝဉာဏ်

ဘယဉာဏ်ဖြင့် ရုပ်၊ နာမ် တရား၊ ခန္ဓာငါးပါး တို့အပေါ်၌ ကြောက်လန့်ဖွယ်ဟု ထင်လာသည်ရှိသော် ၎င်းတို့သည်အားကိုးရာမရှိ၊ အပျက်ချည်းပါတကား ဟု ဆင်ခြင်သောဉာဏ်သည် အာဒိနဝဉာဏ်မည်၏။

၆။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်

အာဒိနဝဉာဏ်ဖြင့် ရုပ်၊ နာမ် တရား၊ ခန္ဓာငါးပါး တို့သည် အားကိုးရာမရှိ၊ အပျက်ချည်း ဟုမြင်သောအခါ ၎င်းတို့အပေါ်၌ မမေ့လျော်ဘဲ၊ ပြီးငွေ့သောအားဖြင့် ဆင်ခြင်သောဉာဏ်သည် နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်မည်၏။

၇။ မုစွဲတုကမျတာဉာဏ်

နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြင့် ရုပ်၊ နာမ် တရား၊ ခန္ဓာငါးပါး တို့အပေါ် မပျော်မွေ့ပဲ ငြီးငွေ့သောအခါ ရုပ်၊ နာမ် တည်းဟူသော သင်္ခါရ နယ်အတွင်းမှ ထွက်မြောက်လိုသောဉာဏ်သည် မုစွဲတုကမျတာဉာဏ် မည်၏။

၈။ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်

ရုပ်၊ နာမ် တရား၊ ခန္ဓာငါးပါး တို့အပေါ်၌ ဘယ၊ အာဒိနဝ၊ နိဗ္ဗိဒါ၊ မုစွဲတုကမျတာဉာဏ် တို့အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပေါ်လာပြီးသော်လည်း သင်္ခါရ နယ်အတွင်းမှမလွတ်မြောက်သေး။ သင်္ခါရ နယ်အတွင်းမှ လွတ်မြောက်လို၍ ဘာဝနာ(၄၀)တို့ကိုရှု၍ ထပ်မံဆင်ခြင်သောဉာဏ်သည် ပဋိသင်္ခါဉာဏ် မည်၏။

၉။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်

ဘာဝနာတရားတို့ကို အပြင်းအထန် အားထုတ်သောအခါ ဝိပဿနာဉာဏ်သည် ထက်သန်၍လာပေသည်။ ထိုသို့ ထက်သန်လာသောအခါ ရုပ်၊ နာမ် တရား၊ ခန္ဓာငါးပါး တို့အပေါ်၌ သာယာနှစ်သက်ခြင်းမရှိ၊ ကြောက်လန့်ခြင်းလဲ မပြုဘဲ လျစ်လျူရှုသောဉာဏ် သည် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် မည်၏။

၁၀။ အနုလောမဉာဏ်

ဝိပဿနာဉာဏ်ရင့်သန်သည်ရှိသော် မဂ်လေးခုဖြစ်ပေါ်လာအောင် နှိုးဆော်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်လာသော မဂ်လေးခုနှင့်လျော်သောဉာဏ်သည် အနုလောမဉာဏ် မည်၏။

မှတ်ချက်.....။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ် နဲ့ မဂ်ဉာဏ် (၂)မျိုးသိထားရင်လုံလောက် ပါတယ်။ နိဗ္ဗာန် မရမချင်း၊ အားထုတ်ဆဲမှာ ဝိပဿနာဉာဏ်။ နိဗ္ဗာန် ကိုမျက်မှောက်ပြုတော့ မဂ်ဉာဏ် ပေါ့။ မိမိတို့၏ ဝိပဿနာ အလုပ်၊ အားထုတ်မှု ၏ တိုးတက်မှု အခြေအနေကို သိလို လျင် ဆန်းစစ် နိုင်ကြ ပါစေဖို့ လေ့လာထားသမျှကို ဓမ္မဒါန ပြုလိုက်ပါတယ်။

မေတ္တာဖြင့်

စိစိချိုသန်း

ဧပြီလ(၂၂)ရက်၊ ၂၀၀၉